

Heydər Əliyev İli - 2023

Müasir Azərbaycanın qurucu lideri

Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin və "Azərbaycan" qəzetinin birgə konfransı

Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə 2023-cü il Azərbaycanda "Heydər Əliyev İli" ili elan olunub. Bununla əlaqədar olaraq respublikamızın hər yerində Ulu Öndərin xatirəsinə həsr olunmuş müxtəlif mövzulu tədbirlər keçirilir.

Belə tədbirlərdən biri "Azərbaycan" qəzeti ilə Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin birgə keçirdiyi "Müasir Azərbaycanın memarı və qurucusu" mövzusunda konfrans oldu.

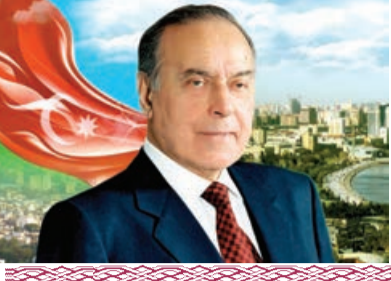
Əvvəlcə Ulu Öndər Heydər Əliyevin büstünün önünə gül dəstələri qoyuldu, xatirəsi ehtiramla yad edildi. Şəhər ictimaiyyətinin nümayəndələrinin iştirakı ilə Sumqayıt Dövlət Dram Teatrının Konfrans salonunda keçirilən tədbir Ulu Öndər Heydər Əliyevin və şəhidlərimizin xatirəsinin birdəqiqəlik sükutla yad edilməsi ilə başladı.

Konfransı giriş sözü ilə açan **Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Zakir**

FƏRƏCOV bildirdi ki, 2023-cü il mühüm siyasi və əlamətdar hadisələrin ildönümü və yubileydir. Xüsusilə vurğulanmalıdır ki, bu il xalqımızın Ümummilli Lideri, müasir, müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, əbədiyaşar şəxsiyyət Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 ili tamam olur. Bununla əlaqədar olaraq Prezident İlham Əliyevin 29 sentyabr 2022-ci ildə imzaladığı sərəncamla Azərbaycan Respublikasında 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan edilməsi hər birimizin ürəyindən xəbər verdi, cəmiyyətdə böyük razılıqla qarşılandı:

- "Heydər Əliyev İli" ilə əlaqədar Sumqayıt şəhərində

də silsilə tədbirlər keçirilir. Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyəti olaraq biz "Heydər Əliyev İli" nə həsr olunmuş növbəti tədbirimizi Milli Məclisin orqanı, dövlətimizin rəsmi nəşri olan "Azərbaycan" qəzeti ilə birlikdə keçiririk. "Azərbaycan" qəzeti həmişə Sumqayıtın ictimai həyatını, şəhərimizdəki inkişaf proseslərini yüksək səviyyədə işıqlandırır. Bu baxımdan "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində konfransın "Azərbaycan" qəzeti ilə birgə keçirilməsi qəzetlə şəhərimiz arasındakı münasibətlərin ruhanamə tam uyğundur.

Heydər Əliyev ili 2023

Müasir Azərbaycanın

Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin və "Azərbaycan" qəzetinin birgə konfransı

Əvvəlki 1-ci səh.

Müasir Azərbaycan tarixinin 34 ildən artıq bir dövrü Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Heydər Əliyevin Azərbaycana həm birinci, həm də ikinci rəhbərliyi mərhələsi tariximizə yüksəliş və quruculuq dövrü kimi daxil olmuşdur. Respublikamızın hansı şəhərinə, hansı rayonuna baş çəksək, Ulu Öndərin dövlət və xalq qarşısındakı müstəsna xidmətlərinə şahidlik edirik.

Bu gün növbəti Azərbaycanın, bütün Qafqazın sənaye mərkəzi kimi tarixi şöhrətini bərpa edən Sumqayıtın da yüksəlişində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin böyük xidmətləri vardır. Hazırda öz intibahının yeni mərhələsinə başlayan şəhərimizin sovet hakimiyyəti dövründə inkişafı və növbəti keçmiş SSRİ-də, bütün dünyada tanınması möhür Heydər Əliyevin sayəsində mümkün olmuşdur. Sumqayıtın 74 illik tarixinin hər bir mərhələsinə təhlil etsək görürük ki, sovet illərində möhür Heydər Əliyevin respublikamıza rəhbərlik etdiyi dövrdə şəhərimizin möhtəşəm tarixi yazılıb.

O illərdə Sumqayıtın inkişafının şahidləri olanlar yaxşı xatırlayırlar ki, 1969-cu ildə Ulu Öndər Heydər Əliyev respublikamıza rəhbərliyə başlayanda Sumqayıtda əsasən metallurgiya və kimya müəssisələri fəaliyyət göstərirdi. Lakin Heydər Əliyev bildirdi ki, Sumqayıtın potensialı daha böyükdür. Təsəffüf deyil ki, Heydər Əliyevin təşəbbüsləri və xüsusi nəzarəti nəticəsində şəhərimizin ənənəvi sənaye sahələri ilə yanaşı, yüngül sənaye müəssisələri, habelə sənayenin digər sahələri inkişaf etdirildi. Buna misal olaraq əhalinin məişət kimyası mallarına tələbatını maksimum ödəmək məqsədilə 1970-ci illərin əvvəllərində yaradılan Sumqayıt Məişət Kimyası Zavodunu göstərmək olar. Heydər Əliyevin sayəsində bu zavod Qafqaziyada ilk olaraq Sumqayıtda yaradıldı. Yaxud Superfosfat zavodunda yüksək texnologiya əsasında inşa edilən ənənəvi superfosfat gübrəsi istehsalatının işə salınması xatırladığımızdır. 1970-73-cü illərdə Üzvi sintez zavodunda bir-birinin ardınca qliserin, benzol, izobutanol və polizobutanol, həmçinin xlor və diafraqma üsulu ilə kaustik soda istehsalı sexlərinin fəaliyyətə başlaması, 1974-cü ildə Sintetik Kaucuk Zavodunda yüksək markalı kaucuk istehsal edən sexin yenidən qurulması ilə onun istehsal gücünün xeyli artırılması, Kompresorlar zavodunun, Üst trikotaj və Xovlu İplik fabriklərinin, Süd və Yeyinti məhsulları kombinatlarının yaradılması möhür Heydər Əliyevin ölkəmizə rəhbərliyi dövründə Sumqayıtda sənaye sahələrinin inkişafı ilə bağlı əldə edilmiş nailiyyətlərdir.

Sumqayıtın neft-kimya kompleksi üçün Almaniya və Çexoslovakiya istehsalı olan və on yeni texnologiyalar əsasında yaradılmış EP-300 qurğusunun - layihə gücü etilənə görə 300 min, propilena görə isə 138 min ton olan nadir kompleksin alınması da Heydər Əliyevin sayəsində mümkün olmuşdu. Bunun üçün o dövrdə Ulu Öndər SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini N.Tixonovu respublikamıza dəvət etmişdi. Bundan sonra ittifaq rəhbərliyi Heydər Əliyevin təklifini nəzərə alaraq, EP-300 texnologiyasının alınmasına qərar vermişdi. Bu, Heydər Əliyev düşüncəsinin, onun müdrik iqtisadi siyasətinin böyük qələbəsi idi.

Bütün bunların nəticəsi kimi 1970-80-ci illərdə Sumqayıt öz iqtisadi potensialına görə keçmiş SSRİ məkanında və onun hüddullarından kənarda tanınan bir məkan idi. Şəhərimizin məhsulları ittifaqın 700-dən çox şəhərinə və xarici özlərə ixrac olunurdu.

Bir fakta xüsusilə diqqəti yönəltməyə istəyirəm. Azərbaycana rəhbərliyi dövründə Heydər Əliyev düz 16 dəfə Sumqayıta səfər edib ki, bu da onun şəhərimizə olan yüksək qiymətləndirməsinin göstəricisidir. 1974-cü ildə Sumqayıtın 25 illik yubiley tədbirində çıxış edən Heydər Əliyev kimyaçıların heç də asan olmayan, gərgin, fədakar əməyini, əldə edilmiş nailiyyətlərini yüksək qiymətləndirməklə yanaşı, kimya sənayesinin prioritet üçün fəaliyyət proqramı ola biləcək inkişaf istiqamətləri barədə fikirlərini söyləyərək, qarşıda duran vəzifələrə bağlı kimyaçılara gələcək üçün fəaliyyət proqramı ola biləcək dəyərli tövsiyələrini də vermişdi.

O dövrdə sənayenin inkişafı ilə yanaşı, Sumqayıt bir şəhər kimi də böyümüş, mikrorayonların sayı artmışdır. Hər il şəhərimizdə orta hesabla 80 min kv.m. mənzil sahəsi tikilib istifadəyə verilir. Şəhərimizin bir çox məşhur ünvanlarının təməli möhür o illərdə qoyulmuş və inşa edilmişdir.

Bir sözlə, Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərliyinin birinci mərhələsi Sumqayıtın da yüksəlişinin qızıl dövrüdür. Təsəffüf ki, sonrakı illərdə Azərbaycana rəhbərlik edənlərin, habelə müstəqilliyimizin ilk illərində hakimiyyətdə olan qüvvələrin sərbətsizliyi nəticəsində Sumqayıtda yaradılmış böyük iqtisadi potensial da sıradan çıxarılmışdır və bu, Ulu Öndəri ciddi narahat edirdi. Ümummilli Liderin Sumqayıtla bağlı mövqeyi bundan ibarət idi ki, şəhər öz tarixi ənənələrini, sənaye mərkəzi kimi keçmiş şöhrətini bərpa etsin və ölkəmizin ən gözəl ünvanlarından birinə çevrilsin.

Qürur hissi ilə qeyd etməliyik ki, möhtərəm Prezident İlham Əliyevin inkişaf siyasətinin nəticəsi olaraq Sumqayıt sənaye mərkəzi kimi tarixi ənənələrini özünə qaytarır və bu proses indinin özündə də sürətlə davam edir. Ötən 19 ildə Sumqayıt daim Prezident İlham Əliyevin qayğısını hiss etmişdir. Bunu cənab Prezidentin şəhərimizə indiyədək 31 dəfə səfər etməsi də təsdiqləyir. Bu səfərlərin hər biri ali qaygının təcəssümü olmaq üçün Sumqayıtın inkişafına tökmən vermiş, şəhərin tarixində əlamətdar hadisəyə çevrilmişdir.

Fəxrət hissi ilə qeyd etmək istəyirik ki, bu gün Sumqayıt sənaye

şəhəri adını özünə qaytarmışdır. Hazırda şəhərdə yüzlərlə kimya və neft-kimya, qara və alvan metallurgiya, maşınqayırma, elektroenergetika, yeyinti və yüngül sənaye, tikinti materialları istehsalı müəssisələri fəaliyyət göstərir. Prezident İlham Əliyev bununla bağlı demişdir: "Bu müəssisələrin yaradılmasının və təməlinin qoyulmasının çox böyük əhəmiyyəti var, ilk növbədə, Sumqayıt şəhərinin inkişafı üçün. Sumqayıt hazırda növbəti Azərbaycanın, Cənubi Qafqazın ikinci böyük sənaye şəhəridir və müasir sənaye mərkəzidir. Eyni zamanda son illər ərzində Sumqayıtda yaradılmış bütün müəssisələr ən yüksək ekoloji standartlara cavab verir. Sumqayıt üçün bütün xüsusi əhəmiyyəti var. Çünki əvvəllər Sumqayıt ekoloji fəlakət zonası idi. Biz isə Sumqayıtı müasir sənaye mərkəzinə çevirərək, ilk növbədə, insanların sağlamlığına nəzər almışıq".

Bu inkişafın nəticəsində artıq neçə illərdir ki, Sumqayıt özü-özü müaliyyətdədir, dövlət büdcəsindən dotasiya almır.

Sumqayıt eyni zamanda Prezident İlham Əliyevin quruculuq siyasətinin möhtəşəm ünvanıdır. Əzəmətli Heydər Əliyev Mərkəzi, Yeni Azərbaycan Partiyasının inzibati binası, Bayraq Muzeyi, Gənc Mərkəzi, Şahmat Məktəbi, Uşaq İncəsənət Məktəbi, Muğam Mərkəzi, Dənizkənarı bulvar, Olimpiya və Paralimpiya İdman kompleksləri, "ASAN xidmət" mərkəzləri Sumqayıtın yeni ünvanları kimi Prezident İlham Əliyevin inkişaf və quruculuq siyasətinin nümunələridir. Bunlardan əlavə "Kimyaçı" Mədəniyyət Sarayının, Sumqayıt Dövlət Dram Teatrının, Tarix Muzeyinin, 1 nömrəli Uşaq-gənclər idman məktəbinin, 3 nömrəli Uşaq-gənclər şahmat-dama idman məktəbinin binaları da əsaslı təmir olunmuşdur.

Sumqayıtdakı quruculuğun digər nümunələri şəhər təsərrüfatı ilə bağlıdır. Son illər ərzində şəhərdəki yaşayış binalarının böyük əksəriyyətinə dam örtüyü vurulmuş, onların liftləri tamamilə yenilənmiş, abad məhəllələr yaradılmışdır. Həmçinin Sumqayıtda sənayesində müasir idarəetməyə əsaslanan nəqliyyat infrastrukturunu yaradılmış, avtomobil yolları yenidən qurulmuşdur. Çıxışlarda bu barədə ətraflı söz açılacaq.

Azərbaycan xalqının böyük ehtiram və minnətdarlığı hissi ilə Ulu Öndər Heydər Əliyevin xatirəsini əziz tutduğumu, daim onu hörmətlə

andığını deyən "Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru, Milli Məclisin deputatı Bəxtiyar SADIQOVUN sözlərinə görə, 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan olunması da bunun bariz nümunəsidir. Bəxtiyar Sadiqov qeyd etdi ki, Heydər Əliyev kimi şəxsiyyətlər dünyaya az-az gəlir. Buna əmin olmaq üçün onun həyat yoluna ötrü nəzər salmaq belə kifayətdir.

Sadə, zəhmətkeş ailədən çıxmış Heydər Əliyev öz bacarığı və biliyi hesabına yüksələrək Azərbaycanın, sonra isə SSRİ kimi superdövlətin nüfuzlu rəhbərlərindən biri oldu. Ulu Öndərin yüksək liderlik keyfiyyətlərini isə o dövrdə Mıxail Qorbaçov kimi əli Azərbaycan xalqının qanına batmış adamlar həzm edə bilmirdilər. Lakin Heydər Əliyev böyük şəxsiyyət idi və vəzifələrindən istefa verdikdən sonra hər şeyə yenidən başladı. Vaxtilə çörəyə çatdıraraq vəzifəyə gətirdikləri ona öz ilə tikib-qurduğu Bakıda yaşamağa imkan vermişdir. Doğma Naxçıvana üz tutdu. Qədrbilən xalq öz sevimli və snammış oğlunu ağışuna aldı, taleyini yenidən ona etibar etdi. Heydər Əliyev ən çətin günlərdə xalq ilə birlikdə olaraq bu qədim diyarı bəhrənlənirdi, ağır blokada şəraitində yaşadı, düşmənlə təvəzzütdən qorudu. Ağıldankəm, qətiyyətsiz və sorişsiz başçıların ucbatından Azərbaycan bir dövlət kimi məhv olma, parçalanma həddinə çatdırıldıqda isə xalqın qayğına biganə qalmayaraq yenidən ölkə rəhbərliyinə qayıtdı, gərgin zəhmətli, müdrik və uzaqgörən siyasət, cəsarətli və qeyri-adi addımları nəticəsində ölkəni fəlakətə və məhv olmadan xilas etdi, müstəqilliyimizi əbədliliyə çevirdi.

Heydər Əliyev sözün həqiqi mənasında universal zəka sahibi idi. Onun incəliyinə qədər bilmədiyi məsələ, dərinliyinə qədər nüfuz etmədiyi sahə, əhdəndən gəlmədiyi problem yox idi. Cənab Heydər Əliyev eyni vaxtda bir neçə istiqamətdə fəaliyyət göstərmiş, gündüzlük cari işləri ölkə qarşısında duran böyük vəzifələrlə əlaqələndirməyi, ən ümidsiz vəziyyətlərdən belə düzgün çıxış yolu tapmağı, son dərəcə səmərəli və məhsuldar işləməyi bacarırdı. Bu gün Azərbaycanın elə bir kənd və qəsəbəsi yoxdur ki, orada Heydər Əliyevin yadigarı qalmayınsa. Çünki qurub-yaratmaq cənab Heydər Əliyevin başlıca məşğuliyyəti, həyatının mənası idi.

Hələ 1969-cu ildə Heydər Əliyev birinci dəfə Azərbaycana rəhbər seçiləndə ölkə bərbad vəziyyətdə idi. Uzun illər boyu bütün sahələrə sirayət etmiş geriliklər xalqın gözünə da mənfi təsir göstərmişdi. Qarşıya qoyulan vəzifələrin əhdəndən gələ bilməyən respublika gözəldən düşdüyündən mərkəzdən və ittifaq büdcəsindən bəzi ödəmələrə məcbur olmuşdu. Həm də bu quruculuq təkcə maddi sahəni əhatə etmirdi. Azərbaycan elmi, mədəniyyəti, incəsənəti, ədəbiyyatı sürətlə inkişaf edirdi, xalqın mədəniyyəti yüksəlirdi, dünya miqyasında tanınan bir çox sənətkarlar yetişirdi, mükafatlandırılırdı. Azərbaycanın müstəqilliyi və dövlətçiliyi təhlükə qarşısında qalanda xalqın çağırışına biganə qala bilmədi. Yenidən ölkə rəhbərliyinə qayıdaraq həyatının qalan hissəsini də xalqına həsr etdi. Qəlbi hər zaman Azərbaycanla döyünən Heydər Əliyev öz tarixi missiyasının davamı olaraq Azərbaycanın müstəqilliyinin sarsılmaz bünövrəsini yaratdı, dövlətçiliyimizin möhtəşəm sütunlarını ucaltdı. Ulu Öndər Azərbaycanı qorudu, mərhələ-mərhələ yüksəltdi, dünya birliyinin nüfuzlu üzvünə çevirdi. Müstəqilliyimizi qəbul etmək istəməyən anti-azərbaycançı şəbəkələrin planlarının qarşısını alınması, ölkəmizin xaos, qanunsuzluq və anarxiya bataqlığından çıxarılması, möhkəm və dönməz sabitliyin bərqərar edilməsi, "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması, milli neft strategiyasının hazırlanması, möhkəm və dönməz sabitliyin bərqərar edilməsi, ordu quruculuğu, yeni Konstitusiyanın hazırlanaraq referendum yolu ilə qəbul edilməsi, bazar iqtisadiyyatı münasibətlərinə keçid, özəlləşdirilmə proqramlarının reallaşması tariximizə möhür Heydər Əliyev düşüncəsinin möhtəşəm nəticələri kimi həkk olunub.

Azərbaycanın müstəqilliyini və gələcək inkişafını, xalqın rifahını və ölkənin təhlükəsizliyini təmin edən siyasət kursu hazırlandı, özünün ən layiqli siyasət davamçısını yetişdirdi və bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə tarixinin ən qüdrətli dövrünü yaşayır. Azərbaycanın siyasət kursunun, ideyalarının davamlı olması ötən 19 ildə ölkəmizin tarixində ən möhtəşəm hadisələrlə zənginləşdirib. Bu illər ərzində Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz boru kəmərlərinin inşası uğurla başa çatdırılıb və erməni təsəbbüslərinin yaratdığı problemlər qətiyyətlə dəf edilərək Azərbaycanın karbohidrogen ehtiyatları dünya bazarlarına çıxarıb. Lakin İlham Əliyev dövlətimiz üçün əldə olunan uğurlarla kifayətlənməyən liderdir. Təsəffüf deyil ki, möhür dövlət başçısının

qətiyyəti və müdrikliyi ilə sonrakı dövrdə Azərbaycan yeni enerji layihələrini də uğurla reallaşdırdı və artıq Xəzərdə hasil olunan təbii qaz Avropa bazarlarına ixrac olunur. Bu məsələdə ən əsas məqamlardan biri də odur ki, Avropa dövlətlərinin rəhbərləri Prezident İlham Əliyevə böyük hörmətlə yanaşır, göstərdiyi köməyə görə daim minnətdarlıqlarını bildirirlər. Çünki Avropanın təbii qaza tələbatının artdığı indiki dövrdə möhür İlham Əliyevin qətiyyəti və uzaqgörənliyi sayəsində enerji böhranı ilə üzlaşmırırlar.

Bu illər ərzində qazandığımız ən mühüm uğurlarımızdan biri də bütün şəhər və rayonlarımızın inkişaf yoluna çıxarılmasıdır. Sənaye şəhəri kimi şöhrətini bərpa edən, respublikamızdakı quruculuğun ən gözəl ünvanlarından olan Sumqayıtın nümunəsində bunu, xüsusilə, yaxından görmək mümkündür.

Prezident İlham Əliyevin dövlətimiz və xalqımız qarşısında ən böyük tarixi missiyası isə 2020-ci ildə torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi oldu. Torpaqlarımızın azadlığına nail olmaqla Prezident İlham Əliyev həm də ata vəsiyyətinə şərəflə yerinə yetirdi.

İndi növbədə Böyük qayıdış və Qarabağın cənəmə çevrilməsidir! Azad edilmiş torpaqlar bu gün sürətlə yenidən qurulur, onlara yeni həyat verilir və bütün bunlar bir daha dövlətimizin qüdrətinin, Prezident İlham Əliyevin qətiyyətinin təcəssümü kimi tariximizə həkk olunur. Heydər Əliyev siyasət kursunun əyləli davamçısı cənab İlham Əliyev bu missiyanın da qısa zamanda yerinə yetirilməsini qətiyyətlə təmin edəcək, müstəqil və qüdrətli Azərbaycan Heydər Əliyevin arzu etdiyi bütün yüksəkliklərə ucalacaq.

Sumqayıtın 74 illik tarixində ilk intibahının Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olduğunu deyən Sumqayıt şəhər Ağsaqqallar Şurasının sədri Təbrik QULİYEV bildirdi ki, Xəzərin lapdöyünəndə, küləklərin cövlan etdiyi qumlu bir sahədə salınmış şəhərin qısa müddət ərzində şöhrətlənməsində, dünya xəritəsində özünü layiqli yer tutmasında bu böyük insanın tarixi xidmətləri vardır:

- Ötən əsrin 70-ci illərində Azərbaycanın hər yerində olduğu kimi, Sumqayıtda da misli görünməmiş inkişaf başlamışdı. Şəhər başdan-baş nəhəng tikinti meydanına xatırladırdı. Bir tərəfdən yeni sənaye sahələri inkişaf etdirilirdi, digər tərəfdən yaşayış evləri tikilib istifadəyə verilir. Yeni mikrorayonlar salınırdı, məktəblər, uşaq bağçaları, xəstəxanalar inşa olunurdu.

1974-cü il noyabrın 27-də S.Vurğun adına Mədəniyyət Sarayında şəxsən mənim iştirak etdiyi Sumqayıt şəhər statusu verilməsinin 25 illiyi münasibətlə keçirilən tədbirdə Ümummilli Liderin şəhərimizə verdiyi yüksək qiymət hələ də yaddaşımızdadır.

